

...

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

10.Gf.40.096/2024/6.

A felperes:

Felperes1

Cím1

A felperes képviselője:

Pátkai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pátkai András Gyula ügyvéd)

Cím4

Az alperes:

Alperes1

Cím2.

Az alperes képviselője:

Szabó, Kelemen és Társai Andersen Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kárpáthegyí Tamás ügyvéd) Cím5

A per tárgya:

kártérítés megfizetése

Az elsőfokú bíróság:

Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

8.G.40.368/2022/31.

A fellebbezést benyújtó fél:

felperes

Részítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti; fellebbezett rendelkezései közül a felperes első keresetének elutasítására vonatkozó rendelkezését helybenhagyja, a második kereset elutasítására vonatkozó rendelkezést a perköltségre is kiterjedően hatályon kívül helyezi és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (Tízezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget. Az alperes ezt meghaladó másodfokú perköltségét 100.000 (Százézer) forint + áfa összegben, a felperesét pedig 984.000 (Kilencszáznyolcvannégyezer) forint, valamint 100.000 (Százézer) forint + áfa összegben állapítja meg.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetének – amelyben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:137. §-a, 6:142. §-a és 6:143. § (1) bekezdése alapján a peres felek között 2022. február 22-én létrejött nemzetközi fuvarozási szerződés megszegésére alapítottnan 161.126 forint kár megtérítésére és 223.519 forint fuvardíj visszafizetésére, továbbá a 2022. szeptember 29-i szerződés alapján 12.300.000 forint szerződésszegéssel okozott kár megtérítésére és 227.013 forint fuvardíj visszafizetésére kérte kötelezni az alperest – részben helyt adva az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest a felperesnek 15 napon belül 227.013 forint megfizetésére, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte a felperest az alperesnek 15 napon belül 1.478.908 forint perköltség megtérítésére.

[2] A határozat indokolásában a peres felek által vitássá nem tett tények szerint állapította meg, hogy a felek között 2022. február 22-én a Ptk. 6:257. §-a és a „Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről” szóló, Genfben az 1956. évi május hó 19. napján kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1971. évi 3. számú törvényerejű rendelet (a továbbiakban: CMR Egyezmény) 1. cikk 1. bekezdése alapján annak hatálya alá tartozó nemzetközi fuvarozási szerződés jött létre (a továbbiakban: szerződés1), amelynek alapján az alperes díjazás ellenében köteles volt a 40 kg súlyú áruként megjelölt UV lézergenerátor (a továbbiakban: küldemény1) város1ről (ország) város2be (ország1) történő továbbítására és a címzettnek való kiszolgáltatására, amely szerződés teljesítése 2022. március 1-jén megtörtént, a címzett a küldeményt fenntartás nélkül átvette. A felek között 2022. szeptember 29-én létrejött és szintén a Ptk. 6:257. §-a szerint minősülő, a Montreálban, 1999. május 28-án kelt, a nemzetközi légi fuvarozásra vonatkozó egyes jogszabályok egységesítéséről szóló Egyezmény kihirdetéséről szóló 2005. évi VII. törvény (a továbbiakban: Montreáli Egyezmény) 1. cikk 1-2. bekezdései és 2. cikk 3. bekezdése szerint az egyezmény hatálya alá tartozó szerződés (a továbbiakban szerződés2) alapján az alperes köteles volt a 45 kg súlyú áruként meghatározott két darab terméket, közte egy UV lézergenerátort (a továbbiakban: küldemény2) 227.013 forint díjazás ellenében szintén város1ről város2be továbbítani és a címzettnek kiszolgáltatni. A küldemény2 feladásakor a felperes az ezért felszámított különdíj megfizetése mellett 12.300.000 forintba terjedő érdeknylvánítással élt. A küldemény2-t a címzett nem vette át, az alperes azt 2022. november 11-én a országli hatóságok rendelkezésére bocsátotta. Mindkét szerződés részét képezték az alperes 2022. UPS szolgáltatási és díjszabási útmutatója szerinti általános szerződési feltételek (a továbbiakban: ÁSZF), amelynek 9.5. pontja szerint a kötelező jogszabályban meghatározott esetek kivételével az alperes kizárta a kártérítési felelősségét az elmaradt haszonért, továbbá minden közvetett, illetve következménykáráért.

[3] Az elsőfokú bíróság a határozat jogi indokolásában abból indult ki, hogy a Ptk. 6:142. §-a alapján érvényesített joga szerint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdése értelmében a felperesnek kellett

bizonyítani az alperes szerződésszegő magatartását, a kára bekövetkezését, valamint az előbbiek közötti okozati összefüggést.

[4] Az első kereset alapjául állított szerződésszegést a felperes abban jelölte meg, hogy az alperes a rábízott küldemény1-et a fuvarozás során nem óvta meg, az jelentős mértékben károsodott, gazdaságosan nem javítható, értékét veszítette. A fuvarozási szerződés1 körében a felek között nem volt vitás, hogy az alperes a küldemény1-et a címzettnek 2022. március 1-jén kiszolgáltatta és a címzett az átvételkor fenntartást nem közölt, így a CMR Egyezmény 30. cikk 1. bekezdése alapján az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kellett, hogy a küldemény1-et sértetlenül vette át, hiszen a fuvarlevélen sérülést nem tüntetettek fel. A CMR Egyezmény 30. cikke szerint külső felismerhető hiány vagy sérülés esetén a fenntartást legkésőbb az átvétel időpontjában kell a fuvarozóval közölni. A felperes állítása szerint a küldemény1-en már a kiszolgáltatáskor külsérelmi nyomok voltak láthatók, ennek ellenére azonban a címzett fenntartást nem közölt. A küldemény1 fuvarozás során való károsodására nézve az alperes a felperessel egyező tényállítást nem tett, így azt a Pp. 266. § (1) bekezdése alapján a bíróság valószínű nem tudta elfogadni, ezért az alperes vitatására figyelemmel a felperesnek kellett volna bizonyítania az alperes részére átadott eszköz, illetve eszközök állapotát, amelyhez képest a felperes által csatolt fotókon látható eszköz károsodása is bekövetkezett. E körben a felperes a bíróság anyagi pervezetés körében feltett kérdésére bizonyítékot nem szolgáltatott, bizonyítási indítvánnyal nem élt, előadása szerint erről nem rendelkezik fényképekkel.

[5] A felperes által csatolt fényképek (1/F/5., 7/F/12.) értékelése során az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy azokon egy doboz látható, amelyben eszközök vannak, körülötte töltőanyag, a lefényképezett egyik termék töröttnek látszik, a dobozon látható sérülés tekintetében azonban nem azonosítható, hogy az annak külső vagy belső felületén található. A fényképfelvételekből nem állapítható meg, hogy a sérültnek látszó eszközt adta fel a szerződés1 keretében a felperes fuvarozásra, az 1/F/5. szám alatti kép szerint az szolgáltatás1 szolgáltatást tartalmazó címke egy csomag külsejére van ragasztva, ezen a képen viszont a doboz tartalma nem látszik.

[6] Az elsőfokú bíróság mindezekből a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint eljárva arra a következtetésre jutott, a felperes nem bizonyította, hogy az általa csatolt fényképeken szereplő termékeket adta fel fuvarozásra, továbbá nem bizonyította azok becsomagolásakor fennálló, illetve feladáskori állapotát sem. Ennek következtében viszont nem vizsgálható és nem állapítható meg az sem, hogy a kiszolgáltatott áru a fuvarozás során sérült-e meg, avagy már eleve az 1/F/5. és 1/F/12. szám alatti fényképfelvételeken rögzített állapotban került feladásra.

[7] A bizonyítás elmaradásának, illetve sikertelenségének következményeit az elsőfokú bíróság a felperes terhére értékelte és nem látta megállapíthatónak, hogy az alperes megszegte a szerződést azzal, hogy a küldemény1 a fuvarozás során az alperes magatartása miatt károsodott.

[8] Kiemelte, hogy a felperes által hivatkozott Ptk. 6:259. § (2) és (3) bekezdései szerint a fuvarozónak akkor kell jeleznie a csomagolás meg nem felelősségét, ha az nyilvánvaló, az alperes azonban azt állította, hogy sem a küldemény1, sem pedig a

küldemény2 csomagolása nem volt nyilvánvalóan rossz, így a küldemények felvételénél és a szerződés teljesítése közben ezzel kapcsolatos jogszabályi kötelezettsége nem volt az alperesnek.

[9] Az első keresetet érintően a kártérítés konjunktív feltételét képező szerződésszegés hiányában az elsőfokú bíróság a további feltételek fennállását nem vizsgálta, a küldemény értékének megállapítása érdekében a felperes által indítványozott, a csomagolás megfelelőségének megállapítása végett pedig az alperes által indítványozott szakértői bizonyítást a Pp. 276. § (5) bekezdése alapján mellőzte. Megállapította, hogy a szerződés1 szerződésszerű teljesítése miatt az alperest megilleti a fuvardíj, annak visszakövetelésére a felperes nem jogosult.

[10] A második kereset – amelynek alapjául szolgáló alperesi szerződésszegésként a felperes szintén azt állította, hogy a szerződés2 teljesítése során az alperes a küldemény2-t nem óvta meg, az elveszett – elbírálása során az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a Montreali Egyezmény 31. cikk 4. pontja nem alkalmazható, az a felperes fuvarozóval szembeni jogérvényesítési jogosultságát nem zárja ki. A szerződés2 körében a fényképfelvételek (1/F/9., 1/F/10.) alapján bizonyítottanak találta, hogy a feladáskor látható sérüléssel nem rendelkező küldemény2 a város2i kiszolgáltató helyre sérülten érkezett meg, amelyet követően az alperes a szállítást nem függesztette fel, a küldemény2-re nézve a Ptk. 6:264. § (1) bekezdésében és a szerződés 3.3. pont (ii) alpontjában foglalt kötelezettségét megszegte és a felperestől nem kért utasítást, majd azt a ország1i hatóságoknak kiszolgáltatta, annak hollétéről tudomása nincs, ekként a küldemény2 az alperes magatartása miatt megsemmisültnek minősül. Mindezekből következően az alperes a szerződés2-ből származóan őt terhelő, a Ptk. 6:257. §-ában meghatározott kötelezettségét nem teljesítette, ezért a szerződésszegése [Ptk. 6:137. §] miatt díjazásra nem tarthat igényt, a részére megfizetett fuvardíj a Ptk. 6:266. § (2) bekezdése alapján visszajár a felperesnek.

[11] A felperes második keresetében érvényesített kártérítési igény elbírálása során az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a felek jogviszonyának részévé vált alperesi ÁSZF 9.5. pontja kizárta az alperes felelősségét az elmaradt haszonért, továbbá minden közvetett, illetve következménykárért. A felperes azt állította, hogy kára tapadókár, amely abból származott, hogy az elveszett, illetve megsemmisült eszköz helyett annak tulajdonosa (cég1) részére a saját vagyonából egy csereeszköz tulajdonjogát ruházta át.

[12] Az elsőfokú bíróság a tapadókár és a következményi kár fogalma, illetve elhatárolása körében idézte a Ptk.-hoz fűzött kommentárban foglaltakat (az új Ptk. magyarázata V/VI. Budapest, 2013. Kiadó: HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., kötet szerkesztője: Wellman György, 240. oldal) kiemelte, hogy tapadókárnak tekinthető minden, a szerződés tárgyában bekövetkezett vagy annak szűk értelemben vett orvoslása kapcsán felmerült kár, a következményi kár pedig a jogosult egyéb vagyonában bekövetkezett kár, amelynek körébe tartoznak mindazon károk is, melyek megtérítésére – a kötelezett szerződésszegésével ok-okozati összefüggésben – a jogosult a vele szerződéses kapcsolatban álló további jogosultakkal (vevőkkel, megrendelőkkel) szemben (kontraktuális alapon) vagy akár kívülállókkal szemben (deliktuális alapon) köteles.

[13] Mindezekből arra a következtetésre jutott, hogy a felperes által állított kár, azaz a csereeszköz tulajdonjogának a megrendelője részére történő átruházása során a vagyonában beállott csökkenés következményi kárnak minősül, amelynek a megtérítéséért való alperesi felelősséget a felek az ÁSZF 9.5. pontjában kizárták. Erre figyelemmel amennyiben a felperesnél keletkezett is kár az alperes szerződésszegő magatartása miatt, annak megtérítésére nem tarthatna igényt, amelyre tekintettel a kár összegét, valamint az alperes védekezésének alapjául a kárfelelősség alóli kimentés körében előadott tényállításokat nem vizsgálta, az ennek érdekében felajánlott bizonyítási indítványokat a Pp. 276. § (5) bekezdése alapján mellőzte.

[14] Megjegyezte ugyanakkor, hogy a felperes a bíróság anyagi pervezetése ellenére nem nyújtott be bizonyítékot és bizonyítási indítványt sem terjesztett elő a kár mértékének bizonyítása érdekében, a csereeszköz értékét csupán állította, de azt nem bizonyította, a saját ügyvezetőjének nyilatkozata ennek alátámasztására nem alkalmas, ezért a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a kárának összegét sem tudta bizonyítani, amelyet szintén a terhére kellett értékelni.

[15] A felperes fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását új eljárásra és új határozat hozatalára; másodlagos fellebbezési kérelme – tartalma szerint – az elsőfokú ítélet keresetet elutasító rendelkezésének megváltoztatására és az alperes keresettel egyező marasztalására, valamint az első- és a másodfokú perköltség megfizetésére kötelezésre irányult.

[16] Az első kereset kapcsán a fellebbezését arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:258. § (2) bekezdésének figyelmen kívül hagyásával határozta meg, hogy a felperesnek kellett volna bizonyítania az alperes részére átadott eszköz, illetve eszközök feladáskori állapotát és megalapozatlanul értékelte a felperes terhére, hogy ezt, valamint a feladott terméket nem bizonyította. Az elsőfokú bíróság megállapításával szemben az alperes által kiállított fuvarlevél a Ptk. 6:258. § (2) bekezdése szerint – a fuvarozó által tett fenntartás hiányában – bizonyítja azt is, hogy a küldemény és csomagolása a feladáskor, vagyis annak az alperes általi átvételekor külsőleg jó állapotban volt. Ehhez képest a küldemény kiszolgáltatásakor a csomagoláson külsérelmi nyomok voltak láthatók, a felbontást követően pedig nyilvánvalóvá vált a küldeményl több részén megjelenő jelentős törés és károsodás, amelyek súlyossága a fuvarozás időtartama alatti kifejezetten jelentős erőhatásra (nagyértékű le- vagy ráejtés) enged következtetni. Ebből következően – figyelemmel arra, hogy a küldeményl-et az alperes sérülésmentesen vette át – a sérüléseknek a feladás és a címzettnek történő kiszolgáltatás között kellett keletkeznie. Sérülmezte, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére értékelte a terhére a feladott termék bizonyítatlanságát, hogy a küldeményl tartalmát az alperes sem vitatta.

[17] Hangsúlyozta, hogy nincs olyan jogszabály, amely előírná a feladó számára a küldemény állapotának fényképes dokumentációban való rögzítését, minőségi tanúsítását annak érdekében, hogy azt károsodás esetén bizonyítani tudja. Ez az elvárás lehetetlen helyzetbe hozná a feladókat és megnyitná a fuvarozók számára a kárkövetkezmények elkerülésének lehetőségét, amelyhez elegendő lenne arra hivatkozniuk, hogy nem az a termék volt a küldeményben, mint amelyre a feladó szerződést kötött. Megalapozatlannak tartotta azt

a feltételezést, hogy sérült eszközt küldött volna a vele szerződéses kapcsolatban álló címzettnek.

[18] A fentiekből következően az alperest a fuvarozás alatt az őrizetében károsodott küldemény¹-ért felelősség terheli, amelyet a Ptk. 6:268. § (1) bekezdése alapján érvényesen nem zárhat ki, illetve nem korlátozhat. A Ptk. 6:142. §-a szerint a mentesüléséhez szükséges feltételek körében az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a küldemény¹ sérülései nem a fuvarozás során keletkeztek, a fuvarozás során keletkezett sérülések tekintetében pedig azt kellett volna az alperesnek bizonyítani, hogy arra ellenőrzési körén kívül eső, előre nem látható körülmény miatt került sor, illetve a sérülések a CMR Egyezmény 17. cikk 2. bekezdésében említett tények valamelyikéből keletkeztek.

[19] Mindezekből azt a következtetést vonta le, hogy a bizonyítási teher megfordult, az alperes szerződésszegése megállapítható, a CMR Egyezmény 17. cikk 1. bekezdése szerint a küldemény¹ megsérüléséért az alperest kárfelelősség terheli, amelynek folytán a kártérítés további konjunktív feltételeit is vizsgálni kell a CMR Egyezmény 23. cikk 1. bekezdése és 25. cikk 1-2. bekezdései alapján.

[20] A második kereset tárgyában az elsőfokú döntést azért tartotta jogszabálysértőnek, mert az alperes szerződést szegett, amelynek következményeként meg kell térítenie az ezzel okozott kárt, amely kárfelelősség nem korlátozható és nem zárható ki. Az általa érvényesített kár az elsőfokú bíróság értelmezésével ellentétben tapadókár. A felek közötti szerződésben a felperest mint feladót illette meg a küldemény²-vel való rendelkezési jog [Ptk. 264. § (1) bekezdés], a fuvarozási szerződés tárgya a küldemény², amely sérülést szenvedett, elveszett, ezért a feladót kár érte. Érvelése szerint a peres felek szerződése vonatkozásában közömbös, hogy a feladott termék kinek a tulajdonában áll, ugyanis a rendelkezési jog a felperest illette, akire a küldemény² tulajdonosa a dolog őrzési, elszámolási és kiadási kötelezettségét átruházta, amelynek alapja a felperes és a dolog tulajdonosa közötti szerződés. Annak sincs jelentősége, hogy a felperes és a harmadik személy milyen módon számolt el egymással (kártérítés, csereeszköz, elállás), mert az nem tartozik az alperesre. A perbeli esetben a csomag, illetve a benne lévő dolog – amely feletti rendelkezési jog, illetve felelősség a felperest illeti és terheli – megsemmisült, ennek értéke 12.300.000 forint, amely a szolgáltatás tárgyában keletkezett kárnak minősül. Értelmezése szerint csak az ezt meghaladó esetleges kár – mint a dolog tulajdonosa felé keletkezett kötbérfizetési kötelezettség, a tulajdonos által érvényesített kártérítés és az elmaradt vagyoni előny – minősülhetne a Ptk. 6:143. § (2) bekezdése szerint következménykárnak. A fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróságnak az összszerszerűség kérdésében állást kellett volna foglalnia a CMR Egyezmény 23. cikk 1. és 3. bekezdései szerint és az ennek érdekében indítványozott szakértői bizonyítást nem mellőzhette volna.

[21] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és a felperes másodfokú perköltségben marasztalására irányult.

[22] A Fővárosi Ítéltábla anyagi pervezetését követően szakértői bizonyítást indítványozott a Montreáli Egyezmény 22. cikk 3. bekezdésében foglaltak szerint az

érdekbevallásban írt összeggel szemben, ugyanakkor kifejtette azt az álláspontját is, hogy az érdekbevallás nem mentesíti a felperest a felmerült kárának bizonyítása alól. Érvelése szerint a Montreáli Egyezmény 22. cikk 3. bekezdése az alperes kártérítési felelősségének felső határára vonatkozó rendelkezést tartalmaz, és csak az érdekbevallással történő visszaélések megakadályozása miatt biztosít külön jogalapot a fuvarozónak a kártérítési igény összegének vitatására, ugyanakkor ez nem mentesíti a feladót a kár felmerülésére és összegére vonatkozó bizonyítási kötelezettsége alól. Ehhez képest a felperes nem bizonyította, hogy értékcsökkenés állt volna be a vagyonában, a fellebbezésben hivatkozott rendelkezési jog nem ad felhatalmazást arra, hogy az áru tulajdonosát érő kárt a feladó a saját káraként érvényesítse, a következményi károkért való felelősségét pedig az alperes kizárta. Kiemelte, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott a Montreáli Egyezmény 22. cikk 3. bekezdésére, így ezt a Pp. 373. § (1) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban sem teheti meg és a Pp. 342. § (3) bekezdése azt is kizárja, hogy az alperest a Montreáli Egyezmény fenti rendelkezése alapján kötelezze a bíróság kártérítésre.

[23] Hivatkozott továbbá arra is, hogy a Montreáli Egyezmény 18. cikk 2. bekezdés b) pontja szerint az áru hibás csomagolása miatt sem terheli felelősség, amelynek érdekében szakértői bizonyítást indítványozott. Nem tartotta továbbá helytállónak az elsőfokú bíróság Montreáli Egyezmény 31. cikk 2. bekezdésével és a kártérítési igény elenyészésével összefüggésben kifejtett indokait, állította, hogy az ítéletben foglaltakkal szemben a felperes kártérítési igénye elenyészett.

[24] A Fővárosi Ítéltábla a felperes fellebbezését tárgyalás tartására irányuló kérelem hiányában a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[25] A Fővárosi Ítéltábla nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetnek részben helyt adó, az alperest 227.013 forint megfizetésére kötelező rendelkezését, mert az alperesi fellebbezés hiányában a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján elsőfokon jogerőre emelkedett. Az elsőfokú ítéletet a Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül és azt részben, a második kereseti kérelem tekintetében találta az alábbiak szerint alaposnak.

[26] Az első kereseti kérelem tárgyában hozott elsőfokú döntés a fellebbezésben megjelölt okokból az alábbiak miatt nem jogsabálysértő.

[27] Az elsőfokú bíróság a CMR Egyezmény 30. cikk 1. bekezdésében foglaltak helyes értelmezésével és a Pp. 265. § (1) bekezdésének helyes alkalmazásával indult ki abból, hogy az alperes szerződésszegésének, vagyis a küldeményl fuvarozás során történő károsodásának bizonyítása a felperes érdekében állt és az alábbi pontosítással, illetve kiegészítéssel helyesen jutott arra a következtetésre is, hogy a felperes e kötelezettségének nem tudott eleget tenni.

[28] A másodfokú eljárásban sem volt vitás a felek között, hogy a szerződés1-re a CMR Egyezményt kell alkalmazni, a felperes a fellebbezési érveit ennek mentén fejtette ki és

azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási kötelezettségébe tartozó tényeket a Ptk. 6:258. § (2) bekezdésének, illetve a CMR Egyezmény ezzel egyezően rendelkező 9. cikk 2. bekezdésének figyelmen kívül hagyásával állapította meg.

[29] E körben a Fővárosi Ítéltábla a következőknek tulajdonított jelentőséget. A CMR Egyezmény 9. cikk 2. bekezdése és 30. cikk 1. bekezdése a feladáshoz és a kiszolgáltatáshoz kapcsolódóan a fuvarozó, illetve a címzett fenntartásának hiányához egyaránt jogszabályi vélelmet fűz. A 9. cikk 2. bekezdése szerint, ha a fuvarlevél nem tartalmazza a fuvarozó indokolt fenntartását, az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy az áru és annak csomagolása jó állapotban volt, amikor a fuvarozó az árut átvette, továbbá, hogy az árudarabok száma, valamint azok jele és sorszáma a fuvarlevél adataival megegyezett. A 30. cikk 1. bekezdése szerint pedig, ha a címzett az árut anélkül vette át, hogy annak állapotát a fuvarozóval együtt megvizsgálta volna vagy a hiány, illetve a sérülés általános természetének megjelölésével – amelyet külsőleg felismerhető sérülés esetén legkésőbb az átvétel időpontjában kell közölni – közölte volna, az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy az árut a fuvarlevélben leírt állapotban vette át.

[30] A feladáskor közölt fenntartás hiányához fűződő vélelemnek a per elbírálása szempontjából nem volt jelentősége, mert az alperes nem vitatta, így a perben valós tényként kellett elfogadni [Pp. 266. § (1) bekezdés], hogy az alperes a fuvarlevélen fenntartást nem közölt és a küldemény1-et a fuvarlevélben leírt állapotban, vagyis sértetlenül vette át. Az alperes azt vitatta, hogy a küldemény a fuvarozás során károsodott, védekezésének alapjául azt állította, hogy az árut a címzett a fuvarlevélben leírt állapotban, vagyis sértetlenül vette át. Szintén nem volt vitás a perben, hogy a címzett az átvételkor fenntartást nem közölt, továbbá mivel a felperes a küldemény1 külsőleg is felismerhető sérülését állította, ezért a fenntartását az átvétel időpontjában kellett volna megtennie.

[31] A feladáskor és a kiszolgáltatáskor megtett fenntartás hiányához fűződő fenti jogszabályi vélelmekből az következett, hogy a felperes által sérülésmentesen feladott küldemény1-et a címzett sértetlenül vette át. Ehhez képest a Pp. 265. § (1) bekezdése szerint a CMR Egyezmény 30. cikk 1. bekezdésével felállított jogszabályi vélelmet a felperesnek kellett megdönteni, amelyhez azt kellett volna bizonyítani, hogy a küldemény1 a fuvarozás során károsodott, vagyis annak állított sérülése a kiszolgáltatás időpontjában már fennállt. Ehhez az elsőfokú bíróság értelmezésétől eltérően a felperesnek nem a fuvarozásra feladott termékeket, illetve azok feladáskori állapotát kellett bizonyítani, amely a CMR Egyezmény 9. cikk 2. bekezdésében megfogalmazott vélelem, illetve alperesi vitatás hiányában sérülésmentesnek minősült. Ebből adódóan nem teljesen helytálló az elsőfokú bíróságnak az a következtetése sem, hogy az alperes szerződésszegése azért nem bizonyított, mert nem állapítható meg, hogy a küldemény1-ben feladott áru a fuvarozás során sérült, vagy már eleve a felperes által állított sérülésekkel került feladásra. Ez a jogszabály téves értelmezésén és egyebekben az alperes perbeli nyilatkozatának – amely szerint a küldemény1 sérülésmentes állapotban való feladását nem vitatta – figyelmen kívül hagyásán alapuló következtetés nem tette az elsőfokú döntést jogszabálysértővé és megalapozatlanná és nem tette szükségessé annak hatályon kívül helyezését sem, mert az elsőfokú bíróság a szerződés1-ből származó alperesi kötelezettség megszegését, hibás teljesítését érintően a felek indítványainak megfelelő bizonyítást lefolytatta és az anyagi jogi felülbírálat körében a bizonyítás eredményéből eltérő következtetésre, a megállapított tények eltérő minősítésére a következők miatt nem lehetett jutni.

[32] A felperes az elsőfokú eljárásban a küldemény1 fuvarozás során történt károsodását, vagyis a küldemény1 kiszolgáltatásakor fennálló állapotát fényképfelvételekkel (1/F/5., 7/F/12.) kívánta bizonyítani, amelyeket érintően az alperes vitatta, hogy a fényképek a küldemény1-ről, illetve annak tartalmáról készültek (15. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv). Az elsőfokú bíróság a fényképfelvételeket az ítéletében részletesen értékelte, amelyből levont következtetéseivel a Fővárosi Ítéltábla annyiban egyetértett, hogy egyik fényképfelvételen sem látható a küldemény1 átvétel időpontjában rögzítetten azt az állapotát, amelyen a csomagolás jelentős mértékű sérülése és az abban elhelyezett sérült dolog egyidejűleg látható. E körben jelentősége volt annak, hogy a felperes tényállítása szerint a küldemény1-et jelentős, a csomagoláson is látható erőbehatás érte, amelyből az következik, hogy a kartondoboznak – az anyagának sérülékenységből következően – jelentősen kellett károsodnia ahhoz, hogy az abban elhelyezett, fémből készült eszközök a fényképfelvételeken látható töltőanyag használata mellett az állított mértékben károsodjanak. Ehhez képest az 1/F/5. szám alatti 4. fényképfelvétel – amely az alperes szolgáltatására utaló címke miatt azonosítható a küldemény1-gyel – egy sérülésmentes csomagolás felületének egy részét mutatja, a 3. számú fényképfelvétel pedig egy a perbeli küldeménnyel be nem azonosítható, kisebb mértékben sérült kartondarabot. A 7/F/12. sorszám alatti négy fényképfelvétel – amelyek a felbontás után készültek – alapján pedig nem állapítható meg, hogy a csomagolás itt rögzített, egyebekben jelentősebb sérülést nem mutató állapota az átvételkor is fennállt vagy a felbontás után keletkezett. A csomagolás károsodását ezért a fényképfelvételek nem támasztották alá, ezenfelül nem voltak alkalmasak annak bizonyítására sem, hogy a küldemény1-ben feladott berendezés, illetve annak részegységei a kiszolgáltatáskor is a fényképeken látható sérült állapotban voltak. A felperes ugyanis a fényképkészítés körülményeit nem tárta fel, így nem tudható, hogy a valóban sérült részegységeket rögzítő képek mikor, mennyi idővel a kiszolgáltatás után készültek, az átvétel és a csomag felbontása közötti időben a küldeményt hol, milyen módon tárolták, illetve kezelték. A rendelkezésre álló adatokból, különösen abból, hogy a felperes a küldemény1 károsodását egy héttel az átvételt követően, 2022. március 8-án közölte írásban az alperessel, az a következtetés adódik, hogy a küldemény1-t a címzett nem közvetlenül az átvételt követően bontotta fel. A kiszolgáltatáskori állapot pontos, minden körülményre kiterjedő dokumentálásának elmaradása – amelyet kiemelt jelentőségűvé tett, hogy a címzett a felperes előadása szerint a küldemény külsőleg is látható sérüléseit tapasztalta – a felperes terhére esett.

[33] Mindezekből következően a szerződés1 hibás teljesítésének bizonyítása az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően nem azért volt eredménytelen, mert a CMR Egyezmény 30. cikk 1. bekezdésével felállított vélelemmel szemben a felperes a küldemény feladáskori állapotát, illetve a fényképfelvételeken látható eszközöknek a feladott eszközökkel való azonosságát nem tudta bizonyítani, hanem mert azt nem tudta bizonyítani, hogy a fényképeken rögzített sérülések a kiszolgáltatás időpontjában is fennálltak. A sérülések keletkezésének időpontja a bizonyítékok alapján nem volt megállapítható, ezért a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményeit a felperes terhére értékelve azt kellett megállapítani, hogy a felperes az alperes szerződésszegését nem tudta bizonyítani. Ennek hiányában a kárfelelősség további konjunktív feltételeinek, továbbá az alperes mentesülésének vizsgálatára nem volt szükség és lehetőség, ezért az elsőfokú bíróság az ennek érdekében előterjesztett bizonyítási indítványokat a Pp. 276. § (5) bekezdésének helyes alkalmazásával mellőzte.

[34] A fentiekre figyelemmel az első keresetet elutasító döntés az elsőfokú bíróság indokainak fentiek szerinti pontosításával, illetve kiegészítésével érdemben helytálló, az elsőfokú bíróság részben téves jogértelmezésből fakadó hibás következtetése a másodfokú eljárásban orvosolható volt, az elsőfokú eljárás további bizonyítással való kiegészítése nem szükséges, ezért az elsőfokú ítélet Pp. 381. §-a alapján való hatályon kívül helyezésére sincs lehetőség.

[35] A második kereseti kérelmet illetően a másodfokú felülbírálat Pp. 370. § (1) bekezdése szerinti korlátját jelentette, hogy a részjogerőből adódóan alperesi fellebbezés hiányában nem volt vitás és vizsgálható, hogy az alperes szerződést szegett, a szerződés2-ből származó kötelezettségét hibásan teljesítette, mert a küldemény2 rendeltetési helyre történő továbbítására és címzettnek való kiszolgáltatására irányuló kötelezettségének nem tett eleget, továbbá az sem volt vitás, hogy a küldemény2 az alperes magatartása miatt elveszettnek minősül. Nem volt továbbá vitás, hogy a szerződés2-vel létrejött jogviszonyra a Montreáli Egyezmény szabályait kellett alkalmazni, illetve hogy az elsőfokú bíróság ezt alkalmazta.

[36] Szintén nem képezhetette másodfokú elbírálás tárgyát annak az ítéleti következtetésnek a felülbírálata, hogy a Montreáli Egyezmény 31. cikk 4. bekezdése a felperes alperessel szembeni jogérvényesítési jogosultságát nem zárja ki. Az elsőfokú bíróság ugyanis az alperes kifejezetten ezzel kapcsolatos védekezésének elbírálása során jutott az előbbi következtetésre, amely megállapítást az alperes az ítélet indokolása elleni csatlakozó fellebbezésben [Pp. 372. §] támadhatta volna, ennek hiányában a másodfokú eljárásban ezzel összefüggésben előadott érvei nem voltak figyelembe vehetők.

[37] Az elsőfokú bíróság második keresetet részben elutasító döntése azon alapult, hogy a felperes a szerződés2 alperes általi megszegésére alapított kárai teljesítését azért nem követelheti, mert az általa érvényesített kár következményi kár, amelyért az alperes felelősségét a felek az ÁSZF 9.5. pontjában kizárták.

[38] A Fővárosi Ítéltáblának ezért elsősorban abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes által megjelölt az a kár, amelyet a szerződés2 megszegése miatt az alperessel szemben érvényesített tapadókár vagy következményi kár, amely minősítését illetően a Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bírósággal. A felperes kárát a vagyonában beállott azon értékcsökkenésben jelölte meg, hogy az elveszett berendezés ellenében annak tulajdonosa részére átruházott csereeszköz révén a saját vagyona a csereeszköz értékével csökkent. Az elsőfokú bíróság az így meghatározott kár jogi minősítése során a Ptk.-hoz fűzött magyarázatot helyesen idézte, amely szerint tapadókár a szerződés tárgyában bekövetkezett vagy annak szűk értelemben vett orvoslásával kapcsolatban felmerült kár, a károsult valamely dolgában bekövetkezett értékcsökkenés [Ptk. 6:143. § (1) bekezdés]; míg a jogosult vagyonában keletkezett egyéb károk és az elmaradt vagyoni előny következménykár [Ptk. 6:143. § (2) bekezdés], amely az előreláthatósági korlátra tekintettel térítendő.

[39] A tapadókár és a következménykár elhatárolására az elsőfokú bíróság által idézett általános jogirodalmi értelmezéshez képest a Fővárosi Ítéltábla annak tulajdonított jelentőséget, hogy mindig a konkrét ügyben, a per tárgyát képező adott szerződéstípusra vonatkozó felelősségi szabályok alapján, a konkrét kártérítési jogviszonyhoz képest lehet különbséget tenni a tapadó- és a következménykár között.

[40] A feladó és a fuvarozó közötti fuvarozási szerződés tárgya, vagyis a fuvarozó szolgáltatása a küldemény rendeltetési helyre való továbbítása. A fuvarozó az átvételtől a kiszolgáltatásig a küldemény elvesztéséből, megsérüléséből keletkezett minden kárért felel, mert ezen időszak alatt a küldemény kizárólag az ő rendelkezési joga alatt áll. Mind a Ptk., mind pedig az egyes fuvarozási módokra vonatkozó jogszabályi rendelkezések, köztük a Montreáli Egyezmény az árut ért kárt a fuvarozó felelősségi körébe sorolja [18. cikk 1. bekezdés].

[41] A Montreáli Egyezmény 22. cikk 3. bekezdése szerint áru fuvarozása során a fuvarozó felelőssége megsemmisülés, elvesztés, megrongálódás vagy késedelem esetén kilogrammonként 17 SDR összegre korlátozott, kivéve, ha a feladó, amikor a küldeményt a fuvarozónak átadta, külön kiszolgáltatási érdekbevallást tett, és az ezért felszámított esetleges pótdíjat megfizette. Ebben az esetben a fuvarozó a bevallott összeg erejéig felel, hacsak nem bizonyítja, hogy ez az összeg a feladónak a kiszolgáltatáshoz fűződő tényleges érdekét meghaladja.

[42] A fenti felelősségi szabályokhoz képest lehetett csak értelmezni a következményi kár fogalmát és a fuvarozási szerződésre vonatkozó fenti felelősségi szabályokból egyértelműen az következik, hogy az árukár, vagyis egyebek között az áru elvesztése miatt a feladó vagyonában bármely okból bekövetkezett csökkenés – beleértve az elvesztett áru pótlása miatti vagyonsökkenést is – a szolgáltatás tárgyában bekövetkezett tapadókárnak minősül, míg következményi kárnak az elvesztésből eredő további veszteségek minősíthetők. Mindezekre tekintettel a felperes perben érvényesített kára tapadókár, amely minősítés szempontjából közömbös, hogy a felperes vagyonában az értékcsökkenés azzal következett be, hogy az elvesztett dologgal egyenértékű csereeszköz kikerült a vagyonából.

[43] Az, hogy a fuvarjogviszonyban tapadókárnak minősülő árukár túlmutat a feladónak a vagyontárgyhoz fűződő saját jogviszonyán (tulajdonjogán), következik abból is, hogy a Montreáli Egyezmény 22. cikk 3. bekezdése a feladónak a kiszolgáltatáshoz fűződő tényleges érdekét határozza meg a kártérítés maximumaként, vagyis ezt az érdeket – amely a feladó saját vagyoni jogi érdekét jelenti és amely a vagyoni jognál, a tulajdonjognál, illetve az ebből származó érdeknél szélesebb körű – a kár összegét meghatározó tényezőként ismeri el.

[44] Az alperes mindezekre tekintettel alaptalanul érvelt azzal, hogy a felperes vagyonában önmagában azért nem következett be értékcsökkenés, mert a feladott áru nem a saját tulajdona volt. Ezzel szemben fuvarozási szerződés nem csak a feladó tulajdonában álló küldemény továbbítására köthető és a fuvarozó felelőssége a vele szerződéses jogviszonyban álló feladóval szemben áll fent az árukárokért. Az ezzel ellentétes értelmezés odavezetne, hogy a fuvarozó a fuvarjogviszonyra irányadó szigorú felelősségi szabályok alól eleve mentesülhetne abban az esetben, ha a feladó harmadik személy tulajdonát képező áru továbbításával bízta meg. Az árukár elsőfokú bíróság általi következménykárként való

értelmezése pedig azt eredményezné, hogy a fuvarozót csak korlátozott mértékű, a Montreáli Egyezményből le nem vezethető kártérítési kötelezettség terheli.

[45] Az elsőfokú bíróság, jóllehet az ítéletben kifejezetten kitért arra, hogy a kár mértékét nem vizsgálta, azt is megjegyezte, hogy a felperes az állított kárát nem bizonyította, mert a bíróság anyagi pervezetése ellenére bizonyítási indítvánnyal nem élt, a csereeszköz állított értékét nem bizonyította, az ügyvezetőjének nyilatkozata nem alkalmas annak alátámasztására, hogy a szerződés² megszegése miatt 36.551 euró kár érte. Ezzel összefüggésben a Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a felperes második keresetével kifejezetten a szerződésben foglalt érdeknilvánításra figyelemmel 12.300.000 forintban meghatározott kár megtérítésére kérte kötelezni az alperest és előadta, hogy a küldemény² csomagjában a perbeli termék¹ 5500 lézeregység mellett egy másik eszköz is volt, de mivel a perbeli értéke is meghaladja a szerződés szerinti felelősségkorlátozás mértékét, kizárólag ez az eszköz képezi a kereset tárgyát, amellyel állítása szerint egyező értékű (36.551 euró, azaz 14.136.830 forint) az általa tulajdonba adott csereeszköz értéke (25. sorszámú beadvány).

[46] Az alperes alaptalanul érvelt azzal, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban a Montreáli Egyezmény 22. cikkének 3. bekezdésére nem hivatkozott, hiszen egyértelműen az abban foglaltakra figyelemmel érvényesítette a bevallott összeg erejéig a kártérítési igényét, az elsőfokú bíróság pedig az egyezmény fenti rendelkezését kifejezetten alkalmazta, amikor az alperest az abban foglaltaknak megfelelően tájékoztatta a bizonyítási kötelezettségéről.

[47] A Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróság és az alperes másodfokú eljárásban kifejtett azon jogértelmezésével, hogy a felperes az érdeknilvánítástól függetlenül köteles lett volna bizonyítani a kárának összegét. A Montreáli Egyezmény fentebb idézett 22. cikk 3. bekezdése a fuvarozó kárfelelősségére vonatkozó korlátozó rendelkezést tartalmaz, amely egyben a vele szemben érvényesíthető kár összegét is meghatározza, amely érdekbevallás esetén a bevallott összeggel egyezik meg. Az érdekbevallás azt jelenti, hogy a felek a szerződésben – mint a perbeli esetben, a szerződés²-ben – külön díjazás ellenében megállapodnak abban, hogy a fuvarozót a szerződésszerű teljesítésért a feladó által a feladaskor meghatározott összeg erejéig terheli kártérítési felelősség, amely egyrészt azt jelenti, hogy a bevallott összegnél magasabb kártérítés tőle nem követelhető, másrészt viszont azt is, hogy a feladó ezen összeg erejéig a kárát nem köteles külön bizonyítani, hanem a fuvarozónak kell azt bizonyítania, hogy a szerződéskötéskor meghatározott összeg a feladónak a kiszolgáltatáshoz fűződő tényleges érdekét meghaladja.

[48] A felperes bizonyítási kötelezettségének ezzel ellentétes értelmezése a Pp. szabályaiból sem vezethető le, a felperesnek ugyanis nem állhat érdekében a perben annak bizonyítása, hogy a kára a bevallott összeget meghaladja, hiszen a perben a tényleges káránál alacsonyabb, az érdekbevallás szerinti összeget érvényesíti. Annak bizonyítása pedig, hogy a kár nem éri el az érdekbevallásban meghatározott összeget, mert ez az összeg a felperes kiszolgáltatáshoz fűződő tényleges érdekét meghaladja, a Montreáli Egyezmény 22. cikk 3. bekezdése és a Pp. 265. § (1) bekezdése szerint az alperes érdekében áll, az ő kötelezettsége.

[49] Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően helyesen tájékoztatta az alperest arról, hogy a szerződés² körében neki kell azt bizonyítania, hogy a 12.300.000 forint a felperes kiszolgáltatáshoz fűződő lényeges érdekét meghaladta (24. számú jegyzőkönyv 4. oldal). Az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése ugyanakkor a Pp. 317. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakkal szemben nem terjedt ki arra, hogy a fenti tény megállapításához szakértő alkalmazása szükséges, ezt az anyagi pervezetési hiányosságot a Fővárosi Ítéltábla a másodfokú eljárásban pótolta (10.Gf.40.096/2024/4. számú végzés), amely tájékoztatásra figyelemmel az alperes szakértő kirendelését indítványozta.

[50] Az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja miatt a kár összegét nem vizsgálta, az ennek érdekében szükséges bizonyítást nem folytatta le, az alperes azonban bizonyítási indítványát a Fővárosi Ítéltábla felhívására előterjesztette. Az elsőfokú bíróság szintén nem vizsgálta az alperes mentesülés körében előadott védekezését, illetve e tekintetben az ítélet indokolása ellentmondásos, mert miközben a következménykárként való minősítés és a felperes bizonyítási kötelezettségének elmaradása miatt tartotta szükségletlennek a küldemény csomagolására vonatkozóan előterjesztett alperesi szakértői bizonyítási indítvány teljesítését, addig a csomagolás megfelelőségére utaló megállapításokat is tett.

[51] A Fővárosi Ítéltábla a fentiekre figyelemmel a Pp. 383. § (4) bekezdése és 341. § (2) bekezdése szerint részítélettel határozott, mert a felperes valódi tárgyi keresethalmazatot alkotó kereseti kérelmei közül az első kereseti kérelmet illetően az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatra alkalmas volt, míg a második kereset tárgyában az elsőfokú ítéletet hatályon kívül kellett helyezni. Ennek megfelelően az elsőfokú bíróság ítéletének az első keresetet elutasító rendelkezését a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, míg a második keresetet érintően a fellebbezett rendelkezését a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja szerint – a perköltségre is kiterjedően – hatályon kívül helyezte és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[52] Az elsőfokú bíróságnak az érdemi tárgyalási szaktól kell lefolytatnia az új eljárást, a fenti szempontok figyelembevételével kell állást foglalnia a felperes kárának összegéről. Ennek keretében az alperes bizonyítási érdekébe [Pp. 265. § (1) bekezdése] tartozó ténynek kell tekinteni annak bizonyítását, hogy a szerződés² megkötésekor tett feladói érdekevallásban meghatározott összeg a felperesnek a kiszolgáltatáshoz fűződő tényleges érdekét meghaladta, amelynek megállapításához az alperes másodfokú eljárásban előterjesztett bizonyítási indítványának megfelelően, a szakértői díj előlegezése után szakértői bizonyítást kell lefolytatni.

[53] A kiszolgáltatáshoz fűződő tényleges érdek meghatározása során azt kell figyelembe venni, hogy a felperes az elveszett berendezést egy saját tulajdonú eszköz tulajdonának átruházásával pótolta, ezért azt kell vizsgálni, hogy a csereeszköz értéke eléri-e az érdekevallásban meghatározott összeget.

[54] Az elsőfokú bíróságnak egyértelműen állást foglalnia továbbá az alperes Montreáli Egyezmény 18. cikk 2. bekezdés b) pontjára alapított védekezéséről, szükség szerint a már előterjesztett bizonyítási indítványok szerinti bizonyítás lefolytatásával.

[55] Az elsőfokú bíróság a fenti eljárási cselekményeket követően lesz abban a helyzetben, hogy a második kereset tárgyát képező felperesi kárigénnyről döntést hozzon, egyben a pernyerés-pervesztés arányáról és a perköltség viseléséről határozzon.

[56] A részítélettel elbírált első keresettel kapcsolatos másodfokú perköltség viselésére a Pp. 364. §-a alapján alkalmazott Pp. 83. § (1) bekezdése szerint az e tekintetben eredménytelenül fellebbező felperes köteles, amely perköltség az alperes jogi képviselőének ellátásával felmerült a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (5) bekezdése szerint a fellebbezett értékre figyelemmel (384.645 forint) meghatározott ügyvédi munkadíjból áll.

[57] A második kereseti kérelmet érintően a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 386. § (3) bekezdése szerint a felek IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerint a másodfokú képviselői tevékenység idő- és munkaszükségletét figyelembe véve meghatározott ügyvédi munkadíjból, valamint a felperes által megfizetett fellebbezési illeték második keresetére eső részéből álló perköltségének összegét határozta csak meg, amelynek viseléséről az elsőfokú bíróságnak kell dönten.

Budapest, 2024. november 19.

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.

a tanács elnöke

Dr. Matosek Edina s.k.

előadó bíró

Dr. Kolozs Balázs s.k.

bíró